

РЕЦЕНЗИЯ

От Проф. Ива Тодорова Петкова

Ръководител Катедра по офталмология към Медицински
Университет София

Относно: Конкурс за заемане на академичната длъжност „Доцент“ по
„Офталмология“ към Катедра „Очни, УНГ болести, ЛЧХ и ХС“ към
Факултета по Медицина при МУ-Плевен

Заповед № 868/26.04.2016 г. на Ректора на МУ Плевен

Рецензията е изготвена съобразно изискванията на представеното ми
приложение „Критерии и показатели при провеждане на конкурс от Научно
жури за присъждане на научни степени и заемане на академични длъжности
в Медицински университет Плевен“.

Комисията по прием на документите в конкурса е допуснala до участие
д-р Снежана Веселинова Мургова.

Д-р Мургова е родена през 1976 год. и през 2001 г. е завършила
медицина в Медицинския институт гр. Плевен. През 2004 г. е спечелила
конкурс за асистент в Катедрата и по същото време е започнала
специализацията си по очни болести. През 2008 г. придобива специалност по
очни болести, през 2008 г. става старши асистент, а през 2010 г. вече е
главен асистент към катедрата. През 2013 г. защитава дисертация на тема „
Приложение на пенетриращата кератопластика при лечение на роговични
заболявания“.

В автобиографичната си справка д-р Мургова е посочила участието си в 15 квалификационни курса в България и чужбина за периода 2006-2015 г., които ясно очертават спектъра на нейните клинични интереси – заболявания на роговицата и очната повърхност, което включва и съвременните методи за неперфоративна кератопластика; факоемулсификация и ехография; работа с ИАГ и селективен лазер; хирургия на заболяванията ретината; глаукома и медицинска педагогика. По същото време д-р Мургова е взела участие в 8 международни конгреси и симпозиуми, касаещи същата тематика.

Д-р Мургова е член на БЛС, БДО, СОЛБ, НГА (където е в управителния съвет) и ESCRS. От 2016 г. тя има и специалност „здравен мениджмънт“.

Наукометрични показатели

Д-р Мургова е представила общо 31 публикации, от които 5 са свързани с дисертационния труд и са публикувани в български периодични научни издания. Останалите 26 публикации, от които една под печат са разпределени по следния начин:

- В български периодични научни списания – 13бр.
- В сборници от научни форуми в България (в пълен текст) – 13бр.

В 13 от публикациите д-р Мургова е първи и единствен автор, а в останалите 18 е в съавторство с колектив. На английски език в списания, издавани в България са 6 от публикациите. Тя е представила 13 резюмета на доклади от участия в научни форуми, от които 2 в чужбина и 11 – в страната. Цитиранията са 2 от чужди автори и 15 в български източници.

Научните трудове на д-р Мургова могат да се разпределят в следните тематични групи:

- Заболявания на роговицата – перфоративна кератопластика, биологично покритие, покритие с амниотична мембра на, кератити
- Тумори на булба и придатъците – епидемиологично проучване и клинико-морфологична характеристика на контингента на очна клиника Плевен, хирургично лечение.

- Хирургично лечение на заболявания на клепачите, реконструктивни операции на клепачите
- Инфекциозни усложнения при хирургия на страбизъм, катаракта, травми на булба и придатъците

1. Заболявания на роговицата:

1.1. Кератопластика. В дисертационния труд и в свързаните с него публикации д-р Мургова има следните съществени приноси:

- За първи път в България е направен обстоен литературен обзор за историческото развитие, индикациите и усложненията след приложение на пенетрираща кератопластика при различни роговични заболявания. Обобщени са резултатите от приложението на пенетриращата кератопластика при пациенти с различни роговични заболявания, лекувани в Очна клиника – Плевен. Разгледани и дискутираны в детайли са хирургичната техника и наблюдаваните постоперативни усложнения. Обсъждени са факторите, влияещи върху преживяемостта на транспланта при различните заболявания. Резултатите показват, че най-добра перспектива имат пациенти с кератоконус и аваскуларна левкома, а най-лоша – дистрофии, вакууларна левкома, изгаряния. Астигматизъмът и помътняването на транспланта остават основни проблеми в постоперативния период. Пенетриращата кератопластика е метод на избор при лечение на кератити неповлияващи се от консервативна терапия и при перфорация на роговицата със загуба на тъкан. (автореферат)
- Извършено е обширно проучване на резултатите от проникваща кератопластика при 106 очи с различни роговични заболявания за периода 1995 – 2005 г. В ранния следоперативен период трансплантатите са останали прозрачни в 87%. От проследените 62% от случаите в късния следоперативен период 91% са запазили прозрачност, а при повече от 50% от тях е постигната зрителна острота над 0,1.
- Направена е оценка на резултатите от спешна проникваща кератопластика при 5 последователни случая с инфекциозни роговични

перфорации за период от 2 г. Съобщават се методите на лечение и постигнатите резултати при 3 случая с двустранно периферно стапяне на роговицата на база на системен автоимунен процес. Направен е паралел при използването на различни терапевтични подходи.

- Представени са резултати от приложението на пенетрираща кератопластика при 60 пациента с булозна кератопатия, като при 40% от случаите кератопластиката е представлявала част от реконструктивна операция на предния сегмент.
- Представени са обзори на методите за лечение на перфорациите на роговицата – тъканно цианакрилатно лепило, проникваща кератопластика, биологично покритие, амнион. Обсъдени са предимствата и недостатъците на прилаганите методи и се предлага стратегия за лечение на роговичните перфорации.

1.2. Амниотична мембрана

Д-р Мургова представя собствен материал относно приложението на амниотичната мембрана при лечението на заболявания на роговицата. Анализирани са възможностите за трансплантация, дискутирана е хирургичната техника, индикациите и ограниченията на приложение на амнион при пациенти с язва на роговицата, херпетичен кератит, булозна кератопатия, перфорация на роговицата, изгаряне, птеригиум.

1.3. Биологично покритие

На базата на проследяването на 8 пациенти с биологично покритие при различни по размер дефекти на роговицата са направени изводи относно перспективите при този тип лечение и са направени препоръки по отношение на сроковете на отстраняване на покритието с оглед последваща кератопластика с рефрактивна цел.

- 1.4. В две от публикациите са представени методи за диагностика на херпес-вирусни кератити, както и наличието на ендотелна декомпенсация при случай на рецидивиращ херпесен кератит.

2. Тумори на окото и придатъците.

- За първи път са направени мащабни и системни клинико-епидемиологични и хистопатологични проучвания на болничната заболяваемост от тумори на окото и придатъците му за региона на Централна Северна България. Направени са изводи и препоръки, свързани с ранната диагностиката и принципите на хирургичното лечение на туморите.
- Представени са добрите резултати от лечението на кавернозна хемангиома на клепачите с интрапрезионално инжектиране на кортикостероид при дете.
- Проучена е честотата, клиниката, лечението и изхода при малигнената меланома на окото и придатъците му по материали на Очна клиника – Плевен. Формулирани са диагностичните и терапевтични проблеми.
- Направени са обширни проучвания върху епидемиологията, клиничната картина, методите на изследване и хистопатологията на туморите на орбитата.
- Анализирана е клиникоморфологичната характеристика при голям брой пациенти с тумори на конюнктивата. Установява се, че 22% от всички лезии са злокачествени. Случаите с малигнена меланома са редки – 5% от всички конюнктивни тумори, но те са с най-голямо клинично значение.

2.1 Хирургично лечение на туморите на конюнктивата и клепачи

- На базата на голям брой случаи с тумори на клепачите са разгледани детайлно индикациите, хирургичната техника и резултатите от лечението. Анализирани са усложненията и възможностите за корекция. Предложена е стратегия за хирургичното лечение на туморите на клепачите.
- Направени са изводи за хирургичната техника. При ексцизията на тумор, ангажиращ до $\frac{1}{4}$ от конюнктивата, дефектът може да се затвори директно. Над този размер се налага пластика с устна мукоза или амниотична мембрана. При тумори на тарзалната конюнктивиа по-често се налага мукозна трансплантаця. Спонтанното гранулиране често води да деформация на клепача в резултат на контрахиране на тъканите.

3. Хирургично лечение на заболяванията на клепачите

Извършено е хистохимично изследване на кожа с различна локализация и преценка на годността ѝ като донорно място за целите на свободна кожна трансплантиация. Описани са пластични интервенции за корекция на позиционните дефекти на клепачите.

4. Инфекциозни усложнения при хирургия на страбизъм, катаракта, травми на булба и придатъците

Проследени са 383 болни, оперирани за катаракта (екстракапсуларна екстракция с имплантация на ИОЛ) като са анализирани предпоставките, свързани с възможността да се развие ендофталмит и профилактиката на това изключително важно усложнение в катарактната хирургия. Представени са 84 случая на пациенти с очен травматизъм и са анализирани честотата и характера на инфекциозните усложнения след нараняването. Направен е анализ на честотата на възникване на инфекции при операции за страбизъм.

5. Заболявания на ретината

Направен е обзор и е представен рядък случай на 34 г. мъж с cone-rod дистрофия.

Учебно-преподавателска дейност

Д-р Мургова е преподавател в МУ Плевен от 2004 г. През този период тя е преподавала на студенти по медицина (на български и английски език) и в Медицински колеж на специалностите „Медицински сестри”, „Акушерки” и „Социални дейности” с обща учебна натовареност за периода 2012 – 2016 година 1338 учебни часа. Като главен асистент е била включвана и в лекционната програма, изпитите на студентите и изработване на учебни програми и тестове. Участва активно и в обучението на специализантите в клиниката.

Лечебна дейност

Д-р Мургова е придобила специалност очни болести през 2008 г. В следващите години тя е напреднала бързо в хирургичната дейност, доказателство за което е справката за оперативната и активност, според която за периода 2013-2015 г. тя е била оператор в 474 хирургични интервенции,

50% от които са с голяма и много голяма сложност. Владеенето на техниките на факоемулсификация, перфоративна кератопластика, антиглauкомни операции, както и хирургично лечение на тумори и реконструкции на клепачите я прави почти поливалентен хирург и ще и даде възможност за блестящо развитие в бъдеще.

Заключение

Вземайки предвид представените данни за научно-изследователската, преподавателската и лечебната дейност на д-р Снежана Веселинова Мургова смяtam, че тя напълно покрива критериите на МУ Плевен за присъждане на академичната длъжност „Доцент” и подкрепям убедено нейната кандидатура пред журито на конкурса.

София, 15.05.2016 г.

Проф. Ива Петкова, д.м.